

Z33 opent kapel tijdens de Virga Jessefeesten met kleurrijke muurschildering

Dat Z33 een kapel herbergt, is voor velen een goed bewaard geheim. Daar komt vanaf 11 augustus verandering in. Om dit onbekende erfgoed en de achterliggende verhalen blijvend onder de aandacht te brengen, heropent de *Kapel van de Paardsdemer* permanent de deuren. Hiervoor werken architecten Pauline Clarot en Leander Venlet samen met de Belgische kunstenaar Amber Andrews. In de traditie van de grote muurschilderingen brengt ze een ode aan alle vrouwen, een thema dat Hasselt nauw aan het hart ligt.

De Paardsdemerkapel

De kapel in de voorgevel van Z33 kent een rijke geschiedenis. De eerste kapel werd in 1374 gebouwd op de brug van de Demer en kreeg in 1958 een nieuwe plek in de tentoonstellingsvleugel van Z33. Eens om de zeven jaar werd die opengesteld en versierd tijdens de Virga Jessefeesten. De legende die aan de kapel verbonden is, vormt het vertrekpunt voor dit project. Zo spoelde er op 8 september 1374, de geboortedag van Maria, een houten beeld met het Demerwater de stad binnen. Op de plek waar de Nieuwe Demer zich bij de Hellebeek voegt, stond toen een houten brug. En net op deze plek bleef een Mariabeeld haken aan de brug. Dit verhaal is een van de oudste stadslegenden en markeert de hoogdagen van de Mariaverering in de middeleeuwen. De talrijke Mariakapelletjes, zoals de Paarsdemerkapel, zijn hier een blijvende getuige van.

Vrouwelijke symfonie

Laat het net deze mythes en anekdotes zijn die Amber Andrews inspireren. Wat is waar en onwaar? De ambiguïteit tussen legendes en geschreven geschiedenissen is al langer de rode draad in haar werk. Net zoals haar onderzoek naar de afbeelding van de vrouw over de eeuwen heen. En dan kan je niet naast de alomtegenwoordigheid van een icoon zoals de heilige maagd Maria kijken. Ze prijkt op elk altaar als een passieve, zorgzame moeder die Jezus koestert en waar we naar opkijken. Amber Andrews: *“Het droomeffect dat uitgaat van een personage zoals Maria vind ik mooi in alle godsdiensten: het is er niet, het is niet echt, maar toch trek je je eraan op. Een beetje zoals kunst. Ik probeer me dan ook voor te stellen: wat als Maria nu leefde en sociale media had? Ze zou de meest gevolgde vrouw zijn, omgeven door bewondering en nieuwsgierigheid. De vrouwen die ik hier afbeeld kunnen de naasten zijn van Maria, elk op hun manier dienend en zorgend, op gelijke hoogte. Sommigen vertonen mythische karakteristieken, anderen zijn heel menselijk. Deze diversiteit toont hoe complex het begrip vrouwelijkheid is.”*

Vruchtbare plek

De kapel bleek voor het architectenduo en Andrews een vruchtbare plek. De ronde vorm van het gebouw werd het uitgangspunt voor het ontwerp. Pauline Clarot & Leander Venlet: *“Daar waar het werk van Amber bol staat van kleur en actie, is*

onze architecturale ingreep subtiel. In de ruimte brengen we een houten constructie in de vorm van een pil, waar vijf nissen voorzien zijn voor o.m. het Mariabeeld en zitplaatsen voor bezoekers. Zo kan je de muurschildering van links naar rechts en van rechts naar links lezen, zonder begin- of eindpunt. We zien onze ingreep niet als architectuur op zich, maar als een canvas voor de muurschildering en voor de ervaringen van de bezoeker. Her en der zijn er ook knipogen naar Z33 verwerkt in de kapel. Een raampje laat toe om vanuit de kapel naar de trappenhal van Z33 te kijken, zo komt het ‘instituut’ in de kapel en vice versa. De betonvloer is ook een voorbeeld van zo’n stille verwijzing.” Voor Z33 versterkt het ontwerp de belevingswaarde van de kapel, zonder aan de functies te raken. Bezoekers kunnen er tot rust komen of bidden. Bovendien wordt het oorspronkelijke 16de-eeuwse Mariabeeld gereinigd en teruggeplaatst.

Fasering van de werken

Deze week zijn de renovatiewerken in de kapel aangevat. Vooraleer de muurschildering start, zijn er enkele verbeteringswerken nodig. Naast de vernieuwing van de elektriciteit wordt er een ‘doorkijk’ gerealiseerd vanuit de kapel naar Vleugel 58. Daarna wordt de houten structuur geïnstalleerd als canvas voor de muurschildering van 3 meter hoog. Eind juni begint Amber Andrews te schilderen om tegen 11 augustus te openen voor publiek. Vanaf dan is de kapel gedurende 7 jaar open voor het publiek, gedurende de openingsuren van Z33.

Met dank aan

Dit project komt tot stand met de steun van de spelers van de Nationale Loterij.

Met dank aan: Provincie Limburg, Monumentenwacht, Virga Jessecomité, Stadsmus, de kerkfabriek Sint-Quintinus en O.L.Vrouw Hasselt.

Praktisch

Adres: Z33 Huis voor Actuele Kunst, Design & Architectuur, Bonnefantstraat 1, 3500 Hasselt

Open vanaf zondag 11 augustus, tijdens de openingsuren van Z33: woe-zo, 11-17u

Gratis | www.z33.be

Over Amber Andrews

[Amber Andrews](#) (°1994) woont en werkt in Antwerpen. Ze studeerde schilderkunst aan de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten Antwerpen, waar ze in 2016 afzwaaide. Ze wordt vertegenwoordigd door [Galerij Sofie Van de Velde](#) en Ciaccia Levi (Parijs).

Daar waar schilderkunst fictie is, is geschiedenis echt. Dat spanningsveld intrigeert de kunstenaar mateloos. Andrews verhoudt zich op een bewuste manier tot de kunstgeschiedenis. De onderwerpen die ze afbeeldt zijn het resultaat van gericht onderzoek. Daar waar de geschiedenis uit raadsels, mysteries en geheimen bestaat, verkent zij de grijze zone tussen registratie en perceptie.

Over het architectenduo

[Pauline Clarot](#) (°1995) studeerde in 2018 af als ingenieur-architecte aan de UGent. Na haar stage ging ze aan de slag als projectarchitecte bij architectenbureau BAUKUNST. Sinds 2022 geeft ze les aan de UGent als praktijkassistente aan de vakgroep Architectuur en Stedenbouw. Daarnaast is ze sinds 2023 actief als scenografie-verantwoordelijke bij CIVA, het centrum voor architectuur, landschap en stedenbouw in Brussel.

[Leander Venlet](#) (°1995) studeerde in 2018 af als ingenieur-architect aan de UGent. Hij werkte tussen 2018-2019 voor het architectenbureau BRUTHER (Parijs). Hier was hij onder andere projectleider voor de wedstrijden voor het ICC in Gent en het Kaaitheater in Brussel. Sinds 2019 werkt hij voor het Brusselse architectenbureau OFFICE Kersten Geers David Van Severen.

Pauline Clarot en Leander Venlet zijn [één van de drie laureaten in de shortlist voor de expo in het Belgische paviljoen op de *Biennale Architettura 2025*](#). Eind juni valt de beslissing.

